

“EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMS”
RĪKKOPA SKOLOTĀJIEM
(SKOLĒNU VECUMS: 10–15 GADI)

2018
**EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS**

#EuropeForCulture

KOPĪGS MANTOJUMS: NO PAGĀTNES UZ NĀKOTNI

Saturs

Rīkkopa Skolotāja rokasgrāmatai par Eiropas Kultūras mantojuma gadu 2018	3
1. NODARBĪBA. Kultūras mantojuma detektīvi	9
SKOLOTĀJIEM: piezīmes par Kultūras mantojuma detektīvu tiešsaistes spēli	11
KULTŪRAS MANTOJUMA DETEKTĪVI: Darblapa	12
2. NODARBĪBA. Eiropa — vienoti dažādībā	14
PĀRZIŅA DARBLAPA	16
2. NODARBĪBA. Projektu priekšlikumi	18
Tie esam mēs	19
Vietējie mākslinieki	19
Laika kapsulas	20
Tradīciju iedvesmoti	20
Pieminekļa akceptēšana	21
Svinības	21
Eiropas kultūras maršruti	22
Kopīgs mantojums	22
DiscoverEU: Jūsu Eiropas piedzīvojumu un mērķu saraksts	23
Industriālais mantojums	23
Dejosim!	24
Izbrauciens ar velosipēdiem pa mantojuma vietām	24
Neparastie maršruti	25
Pilsētu sadraudzība	25
Jaunieši un mantojums	26
Eiropas mantojuma zīme	26

ES: Eiropas Savienība

Publikāciju birojs

© Eiropas Savienība, 2018

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Rīkkopa Skolotāja rokasgrāmatai par Eiropas Kultūras mantojuma gadu 2018

LAIPNI LŪDZAM!

Šis izglītojošais resurss par kultūras mantojumu ir paredzēts 10–15 gadus veciem skolēniem un ir veidots ar mērķi sniegt atbildes uz šādiem jautājumiem:

- > Vai mēs varam veidot kopīgu nākotni, godinot un apzinoties unikālo un daudzveidīgo kultūras mantojumu, kuru mums ir iespēja baudīt Eiropā?
- > Kā mēs varam palīdzēt jauniešiem godināt, atklāt un piedzīvot bagātu, kopīgu ES kultūras mantojumu?

KULTŪRAS MANTOJUMS EIROPĀ — KONTEKSTS

ES tika dibināta miera un ekonomiskās labklājības meklējumos un vēlmē pēc vienotības. Tās pamats ir mūsu kopīgās interesēs un ideāli, pilnībā cienot mūsu kultūras un valodu daudzveidību. Eiropas Kultūras mantojuma gads 2018 tika aizsākts, atzīmējot Eiropas bagāto un daudzveidīgo mantojumu Eiropas Savienības, dalībvalstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Šis rīkkopas mērķis ir sniegt atbalstu skolotājiem, palīdzot skolēniem sajust saikni ar viņu kultūras mantojumu gan klasē, gan ārpus tās, kā arī palielināt bērnu izpratni par tā aizsargāšanas nepieciešamību.

Kultūras mantojums ir mūsu ikdienas dzīves neatņemama sastāvdaļa. Tas mūs ieskauj pilsētās, dabas ainavās un arheoloģiskos objektos. Tā ir literatūra, māksla un pieminekļi, kā arī no senčiem iegūtās amatu prasmes, pasakas, ko stāstām bērniem, baudītais ēdiens un skatītās filmas, kurās turklāt atpazīstam sevi.

Mūsu kultūras mantojuma izpausmes, kuras cilvēki ir radījuši un padarījuši nozīmīgas, ir sociāla vērtība. Sabiedrības acīs tiem var būt kultūras, mākslas, vēsturiska, arheoloģiska vai antropoloģiska vērtība.

Tomēr ne viss vecais ir kultūras mantojums. Par kultūras mantojumu var uzskatīt tikai tos cilvēku darbības rezultātus, kas tiek apzināti aizsargāti, saglabāti vai atjaunoti un netiek atstāti dabiskai sabrukšanai, aizmirstībai vai iznīcībai.

Kultūras mantojums var izpausties dažādās formās.

- > Tās var būt ēkas, pieminekļi, artefakti, arhīvi, apģērbs, mākslas darbi, grāmatas, iekārtas, vēsturiskas pilsētas, arheoloģiskās vietas u. c. jeb **materiālais mantojums**.
- > Tās var būt darbības, attēlojumi, izpausmes, zināšanas, prasmes, objekti un kultūrtelpa, ko cilvēki uzskata par vērtību, piemēram, festivāli, kā arī valoda un mutvārdu tradīcijas, tēlotājmāksla, tradicionālā amatniecība u. c. jeb **nemateriālais mantojums**.
- > Arī ainavas un ģeogrāfiskās teritorijas, kurās dabā parādās kultūras darbības un tradīcijas, piemēram, dārzi.
- > Un resursi, kas ir radīti digitālā formātā (piemēram, digitālā māksla un animācija) vai digitalizēti to saglabāšanas nolūkā (tostarp teksts, attēli, video un ieraksti) jeb **digitālais mantojums**.

Kultūras mantojums var jauniešiem sniegt daudzas izglītības un līdzdalības iespējas. Tas var veicināt dialogu starp atšķirīgām kultūrām un paaudzēm, radīt kopīgu izpratni par atšķirībām un līdzībām, kā arī sekmēt kultūras daudzveidības novērtēšanu.

Mums Eiropā ir ārkārtīgi bagāts kultūras un dabas mantojums. Tā ir mūsu kopīgā bagātība, kas veidojusi mūsu esību. Nākamo paaudžu uzdevums būs turpināt to aizsardzību un uzraudzību. Ja mēs skolēniem palīdzēsīm godāt un lolot savu kultūras mantojumu, viņi spēs atklāt tā daudzveidību un sākt starpkultūru sarunas par mums kopīgo.

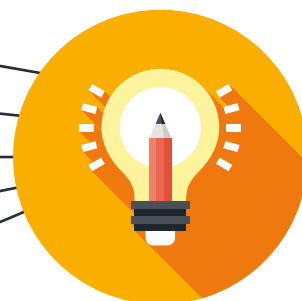
STRUKTŪRA

Skolotāja rīkkopas mērķis ir sniegt skolotājiem pienācīgus resursus un kultūras mantojuma projektu tēmas, lai jaunieši varētu atklāt Eiropas kultūras mantojumu un identificēties ar to. Tādējādi vajadzētu arī nostiprināt izjūtas par piederību vienotai Eiropas ģimenei.

Šī rīkkopa ir resurss jebkura mācību priekšmeta vai disciplīnas skolotājiem, kā arī 10–15 gadus veciem skolēniem, lai palīdzētu nodarbībās, diskusijās un projektu darbā par kultūras mantojuma tēmām.

Rīkkopas saturs:

- > **Rīkkopas Skolotāja ceļvedis**
- > **Tiešsaistes spēle**
- > **1. nodarbības plāns: Kultūras mantojuma detektīvi**
- > **2. nodarbības plāns: Eiropa — vienoti dažādībā**
- > **Projektu priekšlikumi**

NODARBĪBU PLĀNI

Tēma	Nosaukums	Resursi	Materiāli
Kas ir kultūras mantojums?	1. nodarbība Kultūras detektīvi	Tiešsaistes spēle Kultūras detektīvi: atbilžu lapa	<ul style="list-style-type: none"> • Datori ar pieslēgumu internetam skolēnu darbam pāros • Baltā tāfele • Digitālais projektors
Eiropas kultūras mantojuma, tā dažādības un vērtības novērtēšana un godāšana	2. nodarbība Eiropa — vienota dažādībā	Kuratora ceļvedis Projektu saraksts	<ul style="list-style-type: none"> • Datori • Pildspalva un papīrs • Projektu priekšlikumi

Rīkkopa satur 2 nodarbību plānus:

- > Pirmais ir veidots, par pamatu izmantojot tiešsaistes spēli par kultūras mantojumu, un palīdz skolotājiem jautrā un izglītojošā veidā iepazīstināt ar tēmu. Tās mērķi ir palīdzēt skolēniem iepazīt kultūras mantojumu un izprast tā atšķirīgās formas. **Šis nodarbības pamatmērķis ir palīdzēt skolēniem izprast kopīga Eiropas kultūras mantojuma jēdzienu un veicināt piederības sajūtu Eiropai.**
- > Otrās nodarbības plāns skolēnus mudina iepazīt viņu kultūras mantojumu Eiropas dimensijā. Viņi iesaistīsies kultūras mantojuma pasargāšanas veidu atklāšanai paredzētās darbībās un varēs piedalīties vienā vai vairākos projektos, gūstot izdevību mijiedarboties ar kultūras mantojumu. **Šis nodarbības pamatmērķis ir pievērst skolēnu uzmanību mūsu kultūras mantojuma cienīšanas un pasargāšanas nozīmīgumam.**

1. NODARBĪBA. KULTŪRAS MANTOJUMA DETEKTĪVI — TIEŠSAISTES SPĒLE

Pirmajai nodarbībai šī rīkkopa nodrošina tiešsaistes spēli ar 2 grūtības līmeņiem, kas paredzēti skolēniem vecumā no 10 līdz 12 gadiem un no 13 līdz 15 gadiem. Tiešsaistes spēle “Kultūras mantojuma detektīvi” ir palīgs skolotājiem, lai uzsāktu pirmo nodarbību par kultūras mantojumu. Lai veicinātu aktīvu mācīšanos un nodrošinātu skolēniem interesantu zināšanu apguvi, spēle ir jāspēlē pāros vai grupās, un skolotājs ir koordinators.

Tiešsaistes spēle iepazīstina ar kultūras mantojuma tēmu, sniedzot skolēniem pārskatu par 4 mantojuma formām (materiālais, nemateriālais, dabas un digitālais). Tā arī raisa diskusiju par kultūras mantojuma nozīmi.

Tiešsaistes spēles mērķis:

- > piesaistīt skolēnu uzmanību un iedrošināt viņus labāk izziņāt Eiropas daudzveidīgo mantojumu;
- > vairot viņu izpratni par kultūras mantojumu, parādot, ka tas nav tikai muzeji un vecas ēkas;
- > parādīt skolēniem kultūras mantojuma 4 veidus;
- > sākt diskusiju par to, kas veido kultūras mantojumu;
- > mudināt skolēnus mijiedarboties ar kultūras mantojumu;
- > uzlabot skolēnu izpētes prasmes;
- > veicināt aktīvu mācīšanos.

Spēlē ir interaktīva Eiropas karte, kur skolēni meklē virtuālus objektus vai fotoattēlus (piemēram, Berlīnes mūri vai Eifeļa torni). Uzņirst viktorīnas tipa jautājumi, un skolēniem ir jāatbild, noklikšķinot uz konkrētām valstīm kartē.

Spēlei ir 2 grūtības līmeņi:

- > 7 jautājumi skolēniem vecumā no 10 līdz 12 gadiem
- > 7 jautājumi skolēniem vecumā no 13 līdz 15 gadiem

Katrā līmenī ir 3 jautājumi par kopīgo Eiropas mantojumu un 4 jautājumi, kas atspoguļo kultūras mantojuma dažādās formas (materiālais, nemateriālais, dabas un digitālais). To mērķis ir skolēniem sniegt plašu pārskatu par kultūras mantojuma nozīmi, kā arī nepiespiesti, rotaļīgi iepazīstināt ar tēmu. Papildinformāciju, lūdzu, skatiet spēles norādījumos.

2. NODARBĪBA. VIENOTI DAŽĀDĪBĀ — PROJEKTU PRIEKŠLIKUMI

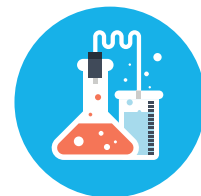
Otrajai nodarbībai rīkkopa ietver sarakstu ar 15 projektu priekšlikumiem. Skolotāji kopā ar skolēniem var īstenot vienu vai vairākus projektus klasē vai ārpus tās.

Klase var arī izvēlēties vienu kopīgu projekta tēmu, sadalīties darba grupās, koncentrējoties uz dažādiem tēmas aspektiem, ko var izpētīt, aprakstīt un prezentēt klasei. Skolēni var izvēlēties personīgajām interesēm atbilstošas tēmas un vēlāk sniegt prezentāciju par savu kultūras mantojuma tēmu. Projektam būtu jāveicina skolēnu iesaistīšanās organizēšanā vai dalībā notikumos, kas ļauj labāk izjust piederību **kopīgai Eiropas sabiedrībai**.

Projekti veicina aktīvu mācīšanos un mudina uz darbu grupās. Skolēnu kopīga mācīšanās, sadarbojoties komandās, palīdz viņiem pastāstīt par savu kultūras mantojumu un sekmē iekļaušanu un izpratni. Projekti nav paredzēti konkrētam vecumam, tāpēc skolotāji var atlasīt savu skolēnu vecumam, interesēm un spējām atbilstošākos. Ieteicams pielietot starpdisciplināru pieeju, ka skolotāji atsauca uz darbu citos mācību priekšmetos, piemēram, mākslā, sportā un IKT.

Katrs projekts veicina:

- > izpēti (kombinējot mutisku un/vai pie galda veicamu izpēti);
- > darba prezentāciju (tiešajai auditorijai un/vai digitāli plašākai auditorijai);
- > skolēnu piedalīšanos kultūras mantojuma aktivitātēs.

Daudzi projekti paredz skolēniem doties ārpus telpām — apmeklēt kultūras mantojuma vietas un uzzināt par Eiropas Natura 2000 unikālajām ainavām un savvaļas dzīvotnēm, kā arī bioloģiskās daudzveidības un visu veidu Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un atbalstīšanu. Palīdzot organizēt kultūras mantojuma notikumus, skolēni var attīstīt gan savu patstāvīgumu, vienlaikus sadarbojoties. Piedaloties šajās aktivitātēs, skolēni var izveidot ciešāku saikni ar savu kultūras mantojumu.

Padoms: palīdziet skolēniem prezentēt viņu darbu!

Lai skolēniem palīdzētu dziļāk novērtēt kultūras mantojumu, viņi jāiedrošina projekta darbu prezentēt auditorijām arī ārpus klases un, ja iespējams, noorganizēt kādu kultūras mantojuma notikumu. Viņu izpēti un projekta darbu var parādīt arī vietējām kultūras mantojuma grupām, aicinot tās apmeklēt notikumu skolā. Veidojot sasaisti ar vietējām kultūras mantojuma grupām un piedaloties Eiropas Kultūras mantojuma dienu notikumos, skolēni uzkrās pieredzi, lai turpmāk iesaistītos vai brīvprātīgi piedalītos kultūras mantojuma projektos.

PADOMI SKOLĒNU PROJEKTU DARBA KOPĪGOŠANAI UN/VAI PUBLICĒŠANAI TIEŠSAISTĒ

Lai uzlabotu skolēnu digitālo pratību, vienlaikus mācoties par kultūras mantojumu, skolotāji var viņus mudināt projekta darbu publicēt internetā. Daži padomi un vadlīnijas, kā palīdzēt to realizēt:

- > Iesakiet, lai katra projekta komanda mapē ar nosaukumu Autortiesības saglabā visus attēlus, videoklipus un mūziku, ko viņi vēlas izmantot. Katrs elements ir jāpapildina ar informāciju par tā autortiesībām. Pēc tam komandai ir jāizlemj, kā viņi norādīs apliecinājumus un atsauces. Viens komandas loceklis tiek iecelts par “autortiesību pārvaldnieku” un pārbauda atsauces un autortiesību statusu, kā arī pēc nepieciešamības piesakās “atļaujai izmantot izglītojošos nolūkos”. Atļaujas ir jāglabā mapē Autortiesības.
- > Iepazīstiniet skolēnus ar Creative Commons digitālajiem avotiem un to, kā pievienot atsauces par viņu izmantotajiem avotiem. Skatiet noderīgās vietnes:
 - **Europeana** — <https://www.europeana.eu/portal/lv> — ar vairāk nekā 51 miljonu mākslas darbu, artefaktu, grāmatu, video un skaņu ierakstu kolekciju no vairāk nekā 3500 muzejiem, galerijām, bibliotēkām un arhīviem visā Eiropā. Lielāko daļu var izmantot bez maksas, bet visam ir jānorāda pareiza izmantošanas informācija.
 - **Creative Commons** — <https://creativecommons.org/> — viegli lietojama bezmaksas autortiesību licence vienkāršo publiskas atļaujas izsniegšanu radoša darba kopīgošanai un izmantošanai. Skolēniem var parādīt, kā projekta darbam meklēt multivides datnes ar Creative Commons licenci un kā apgūt autortiesību atļauju pārbaudi vietnē <https://search.creativecommons.org/>.
- > Apsveriet iespēju lūgt katru projekta komandu pirms projekta publicēšanas tiešsaistē izvēlēties piemērotāko Creative Commons licenci un pieteikties tai. Šī ir lieliska iespēja palīdzēt viņiem saprast, kas ir autortiesības un kā darbam pareizi pievienot atsauces, jo tas var noderēt gan viņu skolas darbā, gan publicējot savu radošo darbu tiešsaistē.
- > Informējiet skolēnus, kuri plāno cits citu ierakstīt videoklipos, kā arī pārējos jauniešus vecumā līdz 16 gadiem, ka viņiem ir nepieciešama vecāka vai aizbildņa rakstiska piekrišana. Skolēni var izmantot skolas sagatavotu piekrišanas veidlapu, un katra projekta grupa var iecelt “datu aizsargātāju”, kurš uzņemtos pārvaldīt visu ievāktu personas datu drošību, kopā ar komandu izlemjot, kas ir piemērots izmantošanai tiešsaistē.
- > Katras projekta grupas skolēniem ir saprotami jāizskaidro visiem pieaugušajiem un/vai bērniem, kuri piekrīt sevis identificēšanai, ierakstīšanai videoklipā vai reģistrēšanai viņu projekta darbā, kā viņi būs redzami tiešsaistē un kā tiks apstrādāti viņu dati.
- > Izpētiet ES portālu par drošību internetā *Better Internet for Kids* — www.betterinternetforkids.eu/, kur ir sniegti ieteikumi skolām un saites uz jūsu vietējo drošāka interneta centru.

RĪKKOPAS IZMANTOŠANA

Rīkkopas resursus var pielāgot konkrētu klašu vajadzībām. Skolotāji tiek mudināti izmantot rīkkopas saturu atbilstoši savai mācību programmai un skolēnu interesēm.

Rīkkopā ir iekļautas aktīvās mācīšanās aktivitātes, kā arī saziņas un sadarbības resursi. Izmantojot aktīvās mācību aktivitātes, skolēni iesaistīsies diskusijās un iepazīs savu vienaudžu dzīvi, kultūru un tās mantojumu citās ES dalībvalstīs. Saziņas un sadarbības resursi ir veidoti tā, lai motivētu skolēnus vairāk līdzdarboties un būt aktīvākiem ES pilsoņiem, kuri izprot savu kultūras mantojumu un meklē tā godāšanas un saglabāšanas veidus.

NOSLĒGUMS

Mūsu mantojumam ir liela nozīme Eiropas nākotnes veidošanā. Jauniešiem ir jāpiedalās kultūras mantojuma aktivitātēs un jāiesaistās to organizēšanā, lai palīdzētu stiprināt piederības sajūtu vienotai Eiropas kopienai. Stāstot citiem par savu kultūras mantojumu un godinot to, mēs varam vairot izpratni par mūsu kopīgo vēsturi un vērtībām. Mēs esam mūsu kopīgā mantojuma glabātāji, un skolotāja rīkkopas mērķis ir nodrošināt rīkus un resursus, kas skolēniem ļautu saprast, kas ir kultūras mantojums un kāpēc ir svarīgi to godināt un saglabāt. Turklāt tas viņiem kā jaunajiem eiropiešiem ļaus uzzināt, ka mums ir kopīgs mantojums un ka viņi ir tā sargātāji.

NODERĪGAS SAITES UN RESURSI

Eiropas Kultūras mantojuma gada tīmekļa vietne: visa 2018. gada garumā mēs godinām savu daudzveidīgo kultūras mantojumu visā Eiropā — Eiropas Savienības, dalībvalstu, reģionu un vietējā līmenī. Eiropas Kultūras mantojuma gada mērķis ir mudināt vairāk cilvēkus atklāt Eiropas kultūras mantojuma nozīmīgumu un izpratni par to, kā arī veicināt piederības sajūtu kopējai Eiropas telpai. Apmeklējiet tīmekļa vietni un uzziniet vairāk par šo gadu!
https://europa.eu/cultural-heritage/european-year-cultural-heritage_lv

Eiropas mantojuma zīme: 38 vietām Eiropā ir piešķirta kārotā Eiropas kultūras mantojuma zīme. Šīs Eiropas kultūras mantojuma vietas iezīmē pagrieziena punktus mūsdienu Eiropas veidošanā. No civilizācijas pirmsākumiem līdz Eiropai, kurā šobrīd dzīvojam, šīs vietas godina un simbolizē Eiropas ideālus, vērtības, vēsturi un integrāciju.
https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-label_en

Eiropas kultūras mantojuma dienas (EHD) ir visplašāk svinētie līdzdalības kultūras pasākumi, kas ir kopīgi Eiropas pilsoņiem. Ar vairāk nekā 70 000 notikumu katru gadu un vairāk nekā 30 miljoniem apmeklētāju EHD ir unikāls piemērs tautas kustībai, kuru organizē Eiropas pilsoņi un kas tos vieno 2018. gada EHD rīko *“Eiropas kultūras mantojuma veidotāju nedēļas konkursu”*, lai mudinātu skolēnus atklāt vietējā kultūras mantojuma Eiropas dimensiju.

<http://www.europeanheritagedays.com/Home.aspx>

<http://www.europeanheritagedays.com/European-Heritage-Makers-Week>

Eiropas Savienības Kultūras mantojuma balva jeb Europa Nostra iezīmē dažus no Eiropas labākajiem sasniegumiem mantojuma aprūpē un demonstrē ievērojamus centienus mūsu kultūras mantojuma apziņas paaugstināšanā.

https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/heritage-prize_en

Europeana: šī ES finansētā platforma nodrošina piekļuvi vairāk nekā 51 miljonam digitalizētu elementu — grāmatām, mūzikai, video, mākslas darbiem un citiem — ar meklēšanas un filtrēšanas rīkiem, lai palīdz pārskatīt vietni.

Piemēram, Europeana stāsti palīdz izpētīt gan maz zināmus, gan oficiālos stāstus par Pirmo pasaules karu, izmantojot 440 481 priekšmetu no visas Eiropas <https://www.europeana.eu/portal/lv/collections/world-war-i>. Europeana materiālus ir nodrošinājušas daudzas iestādes, savukārt Europeana cenšas nodrošināt, lai visi tīmekļa vietnē pieejamie resursi tiktu izmantoti atkal un atkal. Dažu priekšmetu autortiesības joprojām ir aizsargātas ar likumu.

Skolēniem ir vienmēr jānorāda avots un jāievēro visi attiecīgie kopīgošanas ierobežojumi.

<https://www.europeana.eu/portal/lv>

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

Interaktīva karte Eiropas kultūras mantojuma savienošanai, ko izstrādājis Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs: Šī tīmekļa lietotne parāda lietotājiem, ko ES un tās partneri dara, lai pasargātu un reklamētu kultūras mantojumu Eiropā. Lietotājiem ir iespēja atlasīt interešu jomu un iegūt ģeogrāfisku skatu par visā Eiropā notiekošajām kultūras iniciatīvām, tostarp Eiropas kultūras mantojuma zīmi, Eiropas kultūras galvaspilsētām un ES kultūras mantojuma balvu.

<http://eu-commission.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=e3e538d4e4b743c8a6bc7a363fbc2310>

Eiropas kultūras maršruti: Eiropas Padomes kultūras maršruti ir aicinājums ceļot (laikā un telpā), lai atklātu Eiropas bagāto un daudzveidīgo kultūras mantojumu, savedot kopā cilvēkus un vietas, kam ir kopīga vēsture un kultūras mantojums. Vairāk nekā 30 kultūras maršruti parāda, kā dažādu Eiropas valstu un kultūru mantojums veido kopīgu un dzīvu kultūras mantojumu.

<https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/home>

Natura 2000 ir Eiropas nozīmes ekoloģisks dabas aizsargājamo teritoriju tīkls. Visās 28 dalībvalstīs ir izveidoti Natura 2000 objekti, lai palīdzētu saglabāt to teritorijā esošās retās dzīvotnes un sugas.

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/natura-2000-network/index_en.htm

eTwinning ir Eiropas skolu tiešsaistes kopiena, ko finansē Eiropas Savienība. Šī ir platforma skolotājiem un skolām Eiropā, caur kuru sazināties, sadarboties un izstrādāt projektus. eTwinning sadarbība veicinās zināšanas par projekta partneru kultūrām un uzsvērs rīkkopas kultūras mantojuma projektu Eiropas dimensiju.

<https://www.etwinning.net>

Eiropas vēstures nams tika atklāts 2017. gadā Briselē. Šis muzejs ir veltīts izpratnei par Eiropas tautu kopīgo pagātni un daudzveidīgo pieredzi. Šeit cilvēki var atklāt dažādus viedokļus un rast kopīgu pamatu Eiropas vēsturē. Muzeja izglītojošais aspekts ir skatījums uz Eiropas kontinentu kopumā, aplūkojot Eiropas iedzīvotāju vēsturiskās atmiņas, daudzveidīgo pieredzi un kopīgos pamatus, kā arī to saistību ar mūsdienām.

<https://historia-europa.ep.eu/lv>

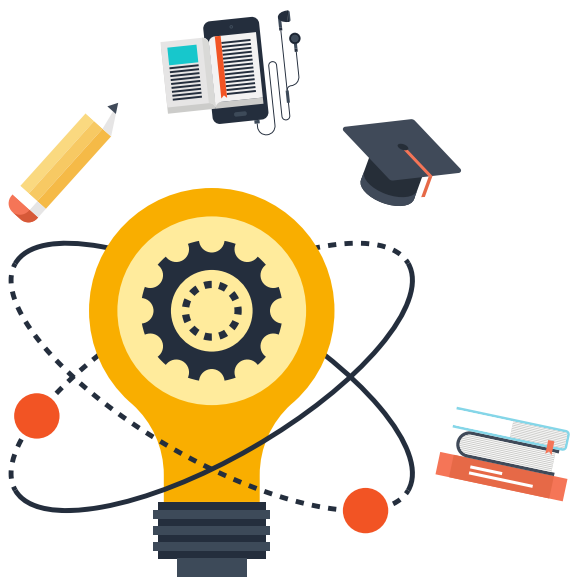
<https://publications.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/22af24d7-0d39-11e7-8a35-01aa75ed71a1>

Skolotāju stūrītis satur dažādus mācību materiālus visām vecuma grupām. Ja vēlaties skolēniem mācīt par to, ko dara ES, kā tā izveidojās un kā darbojas, vai arī plašāk debatēt par ES politiku, šeit atradīsiet daudz iedvesmojošu materiālu.

https://europa.eu/teachers-corner/home_lv

Eiropas Savienība: ES oficiālā tīmekļa vietne.

https://europa.eu/european-union/index_lv

1. NODARBĪBA.

Kultūras mantojuma detektīvi

PĀRSKATS

Skolēni pāros spēlē 15u tiešsaistes spēli, atklājot un identificējot kultūras mantojuma piemērus Eiropas kartē. Tas viņiem palīdz saprast atšķirīgos kultūras mantojuma veidus un un to, ka mums visiem ir kopīgs kultūras mantojums.

Vecuma grupa	10–15
Ilgums	50 minūtes
Saistītie mācību priekšmeti	IKT, valoda, vēsture, ģeogrāfija, Eiropas studijas
Materiāli/resursi skolotājiem	digitālais projektors, baltā tāfele
Materiāli/resursi skolēniem	dators, pildspalva, papīrs, Kultūras mantojuma detektīvu darblapa

Mērķi	Mācību rezultāts
<ul style="list-style-type: none"> > iepazīstināt skolēnus ar kultūras mantojuma tēmu jautri un rotaļīgi; > palīdzēt skolēniem izprast kultūras mantojuma jēdzienu un nozīmīgumu viņu dzīvē; > izpētīt līdzības starp dažādās Eiropas valstīs dzīvojošiem cilvēkiem un viņu kopīgā kultūras mantojuma elementus; > veicināt Eiropas piederības un iekļautības sajūtu, vienlaikus izpētot Eiropas kultūras daudzveidīgo mantojumu. 	<ul style="list-style-type: none"> > identificēt Eiropas valstis un kultūras mantojuma piemērus; > izprast kultūras mantojumu un tā dažādās formas.

NODARBĪBAS AKTIVITĀTES

Aktivitātes	Apraksts	
Iepazīšanās aktivitāte	Ievada tēmu un tiešsaistes spēli Kultūras mantojuma detektīvi. Iedrošina skolēnus izmantot meklētājprogrammu un citus tiešsaistes resursus, kā arī atsauču grāmatas un atlantus vai mācību grāmatas, ja tās ir pieejamas. Tālāk ir sniegtas piezīmes par to, kā jāspēlē tiešsaistes spēle, bet papildu instrukcijas ir iekļautas šajā rīkkopā.	 <p>15 minūtes (laiks var atšķirties — skatiet piezīmes tālāk)</p>
Papildmateriāli skolēniem, kuri pabeidz ātrāk	Lūdziet viņiem identificēt kultūras mantojuma elementu, kas saistīts ar katru spēlē iekļauto valsti, piemēram, Francija/Eifeļa tornis, un vienu savā valstī.	

Aktivitātes

Apraksts

Galvenā aktivitāte

1. daļa

Izsniedziet skolēniem Kultūras mantojuma detektīvu darblapu, kas iekļauj ar dažiem spēles jautājumiem saistītas aktivitātes. To mērķis ir palīdzēt skolēniem izprast kultūras mantojuma jēdzienu.

Kopā ar skolēniem pārskatiet darblapu un palīdziet viņiem izprast jēdzienu, izpildot tālāk iekļautos norādījumus.

1. jautājums.

1. tiešsaistes spēles jautājumā mudiniet identificēt agrīnās Eiropas civilizācijas, kuras viņi atceras. Grieķu-romiešu, jūdu-kristiešu, ķeltu un vikingu civilizācijas ar savu ieguldījumu ir veidojušas kopīgu kultūras mantojumu Eiropā.
2. Lūdziet skolēniem sniegt piemēru par kādas senas civilizācijas kultūras ietekmi viņu pilsētā vai ciemā.
3. Lūdziet skolēnus minēt dažādus šo civilizāciju kultūras elementus un saistīt tos ar mūsdienu dzīvi. Piemēram, arheoloģija, māksla, literatūra, politika, reliģija, svētku dienas un dzīvesveids.

2. jautājums.

1. spēles 4 beigu jautājumi ir saistīti ar 4 dažādām kultūras mantojuma formām, lai palīdzētu skolēniem saprast terminu. Uz baltās tāfeles uzrakstiet viņu "prāta vētras" idejas par katras atšķirīgās kultūras mantojuma formas nozīmīgumu.

3. jautājums.

1. Paskaidrojiet, ka kultūras mantojums var būt dažādu formu sajaukums, un lūdziet nosaukt piemērus no spēles vai viņiem pašiem zināmus piemērus.
2. Vaicājiet piemērus viņu kultūras mantojuma definīcijām no viņu darblapām.
3. Kad ir precizēta viņu izpratne un aplūkotas "prāta vētras" idejas uz baltās tāfeles, lūdziet skolēnus kladēs ierakstīt savu kultūras mantojuma definīciju.

30
minūtes

2. daļa

a. Lūdziet skolēniem klades lapu sadalīt 2 kolonnās. Kreisajā kolonnā viņiem ir jānorāda 3 kultūras mantojuma elementi, kurus viņi identificē ar savu pilsētu vai ciematu. Labās puses kolonnā viņiem jāizskaidro šīs identificēšanas iemesls.

b. Lūdziet brīvpaprātīgos skaļi nolasīt 1 elementu no sava saraksta.

c. Kopā ar klasi pārrunājiet līdzīgus un atšķirīgus aspektus viņu kultūras mantojuma sarakstos un izlemiet, vai tas ko vēsta par viņu identitāti un sava kultūras mantojuma izjūtu.

d. Pārrunājiet to, kā mēs mantojam mūsu kultūras mantojumu. Kā tas tiek saglabāts? Kāda ir viņu loma kultūras mantojuma saglabāšanā nākamajām paaudzēm?

Noslēgums

Lai skolēniem palīdzētu pārskatīt nodarbībā apgūto, lūdziet viņiem izspēlēt 3-2-1 spēles raundu.

Sadaliet klasi 3 grupās un lūdziet palikt savās vietās pa pāriem.

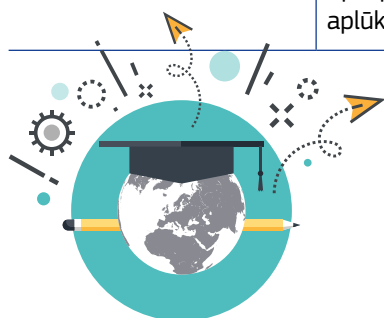
Lūdziet 3. grupai izdomāt 3 lietas, ko viņi šodien ir iemācījušies pāros.

Lūdziet 2. grupai izdomāt 2 lietas, par ko viņiem ir jautājumi.

Lūdziet 1. grupai izdomāt 1 lietu, ko viņi vēlas pastāstīt skolotājam.

Apkopojiet atbildes un pastāstiet skolēniem, ka nākamajā nodarbībā sīkāk aplūkosiet kopīgo Eiropas kultūras mantojumu.

5
minūtes

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

SKOLOTĀJIEM: piezīmes par Kultūras mantojuma detektīvu tiešsaistes spēli

Spēlei ir 2 grūtības līmeņi:

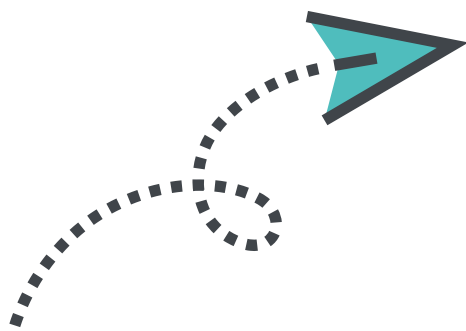
1. piemērots skolēniem vecumā no 10 līdz 12 gadiem
2. piemērots skolēniem vecumā no 13 līdz 15 gadiem

URL: https://europa.eu/kids-corner/index_lv.htm

Ja jūs un klase vēlaties spēlei veltīt vairāk nekā 15 minūtes, to noteikti var darīt un stundas aktivitātes var sadalīt divās nodarbībās.

Spēle ir izstrādāta spēlēšanai pāros, kopīgi lietojot klēpj datoru vai planšet datoru, lai spēles laikā veicinātu skolēnu digitālo rakstpratības prasmju attīstību. Tomēr, ja vēlaties, lai skolēni tiešsaistes spēli spēlētu kopā kā klase, izmantojot digitālo projektoru un balto tāfeli, to var paveikt šādi:

1. Sadaliet klasi grupiņās pa 3 vai 4 skolēniem.
2. Spēles laikā pārslēdzieties starp tiešsaistes spēles ekrānu un vēlamo meklētājprogrammu.
3. Lūdziet skolēniem ierakstīt kladēs atbildes uz katru jautājumu.
4. Lūdziet katrai komandai ievēlēt 1 dalībnieku par laika noteicēju.
5. Katra komanda ieraksta kladēs atbildi uz jautājumu, atzīmējot, cik ilgs laiks pāiet atbildes atrašanai. Pēc tam laika noteicējs parāda uzrakstīto atbildi un jūs apstiprināt, vai tā ir pareiza.
6. Ja komanda vai komandas nevar atbildēt uz kādu jautājumu, viens dalībnieks paceļ roku un pastāsta jums, ka "jāiet meklēt". Atgriezieties meklēšanas ekrānā un vaicāriet komandai meklējamo atslēgvārdu. Komandas hronometrs tiek apturēts tikai brīdī, kad viņi ir atraduši pareizo atbildi (piemēram, valsti Eiropas kartē).
7. Spēles ekrānā noklikšķiniet uz pareizās valsts kartē tikai brīdī, kad visas komandas ir atradušas pareizo atbildi.
8. Katrs laika noteicējs savu laiku saskaita pēdējā jautājuma beigās. Spēlē uzvar komanda, kas kartē visātrāk ir pareizi identificējusi visas Eiropas valstis.

KULTŪRAS MANTOJUMA DETEKTĪVI: Darblapa

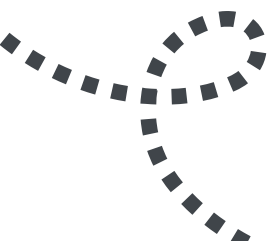

1. jautājums

1.–3. tiešsaistes spēles jautājums mums ir parādījis, ka Eiropai ir bagāts kopīgās kultūras mantojums, ko veidojušas dažādas civilizācijas. Cik agrīno civilizāciju, kas veidojušas Eiropas kultūras mantojumu, varat nosaukt?

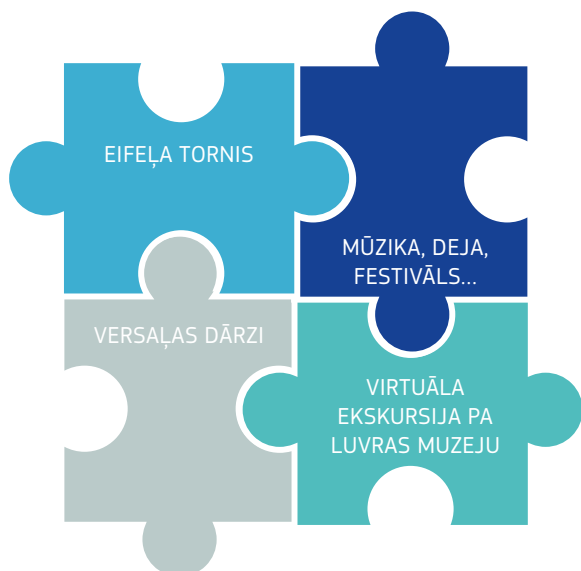
2. jautājums

Spēles 4.–7. jautājumam ir 4 atšķirīgas kultūras mantojuma formas vai elementi. Piemērs: kaut kas materiāls, piemēram, piemineklis; nemateriāls, piemēram, mūzika; saglabāta ainava; mākslas darbs, kas saglabāts digitālā formātā. Kultūras mantojums var būt šo atšķirīgo formu apvienojums — svarīgi ir tas, ka cilvēki to vēlas saglabāt nākamajām paaudzēm. Ko jums nozīmē kultūras mantojums? Organizējiet “prāta vētru” ar savu(-iem) partneri(-iem) un ieteikumus uzrakstiet šeit:

3. jautājums

Strādājot ar komandas biedru(-iem), definējiet savu izpratni par terminu "kultūras mantojums", izmantojot saliekamu attēlu. Kā jau zināt, pastāv atšķirīgas kultūras mantojuma formas. Mēģiniet atrast piemērus un sagrupēt tos, kā tas ir norādīts tālāk redzamajos piemēros.

2. NODARBĪBA. Eiropa — vienoti dažādībā

PĀRSKATS

Šajā nodarbībā skolēni pēta sava kultūras mantojuma Eiropas dimensiju. Viņi kļūs par kuratoriem jaunajā pastāvīgajā, jauniešiem domātajā ekspozīcijā par ES kultūru, vēsturi un kopīgajām vērtībām Eiropas vēstures namā — jaunajā Briseles muzejā, kas ir veltīts izpratnei par Eiropas tautu kopīgo pagātņi un daudzveidīgo pieredzi. Viņi uzzinās, ka ES valstīm ir kopīgs kultūras mantojums, kas sniedzas pāri valstu robežām, jo mums ir kopīga vēsture, kultūra un vērtības. Pēc tam viņi var izvēlēties kultūras mantojuma projektu, kas ļauj labāk iepazīt un novērtēt daudzās kopīgās tradīcijas, paražas, prasmes un vērtības visā Eiropas daudzveidīgajā kultūras mantojumā.

Vecuma grupa	10–15 gadi
Ilgums	50 minūtes
Saistītie mācību priekšmeti	valoda, darbs ar projektiem, starpdisciplināras tēmas un pētījumi
Materiāli/resursi skolotājiem	baltā tāfele, kuratora darblapas fotokopija katrai grupai un projektu priekšlikumu saraksts
Materiāli/resursi skolēniem	pildspalva un papīrs

Nodarbības mērķis:	Mācību rezultāts — pēc nodarbības pabeigšanas skolēni spēs:
<ul style="list-style-type: none"> > rotaļas formātā pārskatīt 1. nodarbības jēdzienus, lai sekmētu kultūras mantojuma jēdziena izpratni visās tā formās; > palīdzēt skolēniem iesaistīties un izprast mūsu kultūras mantojuma atzīmēšanas un saglabāšanas nozīmi; > iesaistīt skolēnus viņu kultūras mantojuma Eiropas dimensijas izpētē. 	<ul style="list-style-type: none"> > apzināties, ka viņu kultūras mantojums ir jāgodā, jāaizsargā un jāsaglabā; > formulēt viedokli par kopīga Eiropas kultūras mantojuma jēdzienu; > pētīt, iepazīt un godāt Eiropas daudzveidīgo kultūras mantojumu un izprast savu kopīgo atbildību par tā saglabāšanu.

NODARBĪBAS AKTIVITĀTES

Aktivitātes	Apraksts	
Iepazīšanās aktivitāte	<p>Sāciet nodarbību, atsaucot atmiņā 3-2-1 aktivitāti no 1. nodarbības.</p> <p>Nosauciet 3 lietas, ko 3. grupa ir apguvusi iepriekšējā dienā, un vaicāriet klasei viņu atbildes. Pēc tam klasei tiek uzdoti 2 jautājumi, kurus uzdeva 2. grupa. Kad atbildes ir izteiktas un apkopotas, pasakiet vienu lietu, ko 1. grupa vēlas pastāstīt klasei. Klase apspriežas un pievieno savus ieteikumus.</p>	10 minūtes

Galvenā aktivitāte

a. Izskaidrojiet, ka Eiropa ir kontinents ar tūkstošiem gadu senu vēsturi, bagātu kultūras mantojumu un daudzām elpu aizraujošām ainavām. Pēc Otrā pasaules kara Eiropā radās jauna kustība ar mērķi veicināt vienotību starp valstīm un mierīgu, vienotu un labklājīgu kontinentu. Tā rezultātā tika ielikti pamati ES, kas izveidojās pēc četrām desmitgadēm. *Eiropas vēstures nams* Briselē ir jauns bezmaksas muzejs, kurā ir parādīts Eiropas vēstures ceļš un kurš aicina apmeklētājus pārdomāt Eiropas nākotni. Lūdziet klasei iztēloties, ka viņi ir uzaicināti kļūt par jaunas izstādes kuratoriem jauno eiropiešu zonā muzeja sestajā stāvā un viņiem ir jāgodina un jāattēlo gandrīz septiņdesmit ES izaugsmes gadi.

b. Skolēni nelielās grupās apspriež kuratoru darblapu un izplāno, kā veidos un iekārtos savu jauno izstāžu zonu. Viņu mērķis ir izveidot aizraujošu un interaktīvu zonu ar praktisku redzējumu, kuru novērtētu jaunieši, kas apmeklē jauno izstādi ar nosaukumu *Eiropa — vienoti dažādībā*.

c. Grupas sniedz ziņojumu, izskaidrojot sava izstādes plāna motivāciju un pamatojumu.

d. “Vienoti dažādībā” simbolizē to, kā eiropieši kopīgiem spēkiem ir izveidojuši Eiropas Savienību, lai garantētu mieru un labklājību, vienlaikus bagātinot savu dzīvi ar kontinenta dažādajām kultūrām, valodām un tradīcijām.

Diskusija klasē:

Ko Eiropa nozīmē jums un jūsu ikdienas dzīvei?

Ko mēs saprotam ar frāzi “vienoti dažādībā”?

Kā mēs varam kopīgi dzīvot saskaņā, vienlaikus godinot atšķirīgo kultūru, tradīciju un valodu vērtības?

Kā mēs varam veicināt lielāku vienotību, vienlaikus saglabājot daudzveidību?

e. Iepazīstiniet ar projekta tēmu(-ām), un ļaujiet klasei izlemt par tēmām, darba grupām un vispārējo darbu sadalījumu. Pēc darba grupu izveidošanas katra grupa notur projekta plānošanas sapulci, un protokolētājs atzīmē aktivitātes un pieņemtos lēmumus.

25 minūtes

10 minūtes

Noslēgums

Viens vai divi protokolētāji brīvprātīgi sniedz īsu pārskatu par savas grupas plāniem un turpmāko virzību izraudzīto projektu īstenošanai.

5 minūtes

Lūdzu, ņemiet vērā, ka 2. nodarbības plāns iekļauj pievienotu ieteikto projektu/aktivitāšu sarakstu. Projekti ir 2. nodarbības pamatdarbība, kas jāveic nākamajā dienā/nodarbībā.

PĀRZIŅA DARBLAPA

[Eiropas vēstures nams](#) ir patiesi eiropieisks muzejs, kas 2017. gadā atvērts Briselē — Eiropas Savienības sirdī. Tas ir veltīts izpratnei par Eiropas tautu kopīgo pagātņi un daudzveidīgo pieredzi, un šī ir vieta, kas aicina atklāt dažādus viedokļus un rast kopīgu pamatu visā Eiropas vēsturē.

Eiropas vēstures nams ielūdz visu vecumu apmeklētājus sešos stāvos doties ceļojumā pa Eiropas vēstures un kultūras ceļu. Pastāvīgās ekspozīcijas pamatā ir fascinējoši priekšmeti no vairāk nekā 300 muzejiem un kolekcijām visā Eiropā un pasaulē.

Par apmeklētāju gidu kalpo interaktīvs planšetdators visās 24 ES oficiālajās valodās. Katrā no sešiem stāviem varat iepazīt Eiropu vēsturiskos notikumus, kas to veidoja — sākot ar agrīniem Eiropas mītiem un atklājumiem un beidzot ar divu pasaules karu radītajam haosam 20. gadsimtā, kam sekoja arvien lielāka vienotības un piederības sajūta, kuru vēl vairāk veicināja ES.

UZDEVUMS

Jūsu grupa tiek aicināta organizēt un izstrādāt jaunu izstādes zonu Eiropas vēstures nama sestajā stāvā. Tā kļūs par pastāvīgas ekspozīcijas zonu ar nosaukumu *Eiropa — vienoti dažādībā*. Jūsu organizētajai izstādei ir jāuzrunā jaunieši, tai jābūt interaktīvai un jāpiedāvā jaunajiem apmeklētājiem aizraujošus un praktiskus Eiropas dažādības, kopīgo vērtību un kopīgā kultūras mantojuma piedzīvojumus.

Ekspozīcijas zonas sākumā būs interaktīva stāva karte, lai apmeklētāji var doties ceļojumā pa ES, uz klausot citus jauniešus no katras apmeklētās valsts (izmantojot karti). Te būs stāsti par to, kā šobrīd ir būt eiropietim savā valstī un kas viņiem šķiet kopīgs ar citiem jauniem eiropiešiem.

Tagad tas ir jūsu ziņā! Iepazīstiet tālāk minētos ES kultūras elementus un pārrunājiet, kā jūs un jūsu komanda dažus no tiem varētu izstādīt sestā stāva telpās. Izvēlieties savai grupai interesantākos kultūras elementus.

Arī jūs varat sniegt ieguldījumu ekspozīcijas izveidē! Izvēlieties kādu objektu vai pavēstiet stāstu, kas ir saistīts ar kultūras mantojumu un ir svarīgs jums kā eiropietim un jūsu identitātes sajūtai.

ES kultūras elementi un simboli	Nozīme	Papildu skaidrojumi un idejas	Jūsu uzdevums
Moto	ES moto "Vienoti dažādībā" pirmoreiz tika izmantots 2000. gadā. Tas norāda uz to, kā eiropieši apvienojās, izveidojot Eiropas Savienību (ES), ar mērķi veicināt mieru un labklājību, vienlaikus bagātinoties no kontinenta atšķirīgajām kultūrām, valodām un tradīcijām.	2018. gada Eiropas mantojuma dienu laikā Eiropas mantojuma veidotāju nedēļas konkursā skolēni tiek aicināti atklāt vietējā mantojuma Eiropas dimensiju. Atklājiet objektus, kas var iedzīvināt jūsu stāstu!	Katram no mums patīk atšķirīgas lietas, un katram Eiropa nozīmē ko citu... Vai jūsu apkārtnē ir kāds kultūras mantojums, kuru jūs vēlētos iekļaut ekspozīcijā? Tas var būt vecvecāku nodots priekšmets, kultūras mantojuma vietas vai senču fotoattēls, zīmējums vai stāsts. Varbūt stāsts par jūsu ģimeni vai vārdu?

Eiropas diena	Eiropas dienā 9. maijā tiek svinēts miers un vienotība Eiropā. Šajā dienā 1950. gadā ES dibinātāji Žans Monē un Robērs Šūmans publicēja "Šūmana plānu", kas tagad tiek uzskatīta par ES dzimšanas brīdi. Tā nav nejaušība, ka Eiropas vēstures nams izvēlējās tieši šo dienu, lai vērtu durvis apmeklētājiem.	Padomājiet, kā esat svinējis Eiropas dienu un kā vēlētos to svinēt turpmākajos gados.	Iedomājieties, ka jums lūdz sagatavot plānu 9. maija svinībām savā skolā. Kādas tās būtu? Kuri no skolā nogādātajiem priekšmetiem un stāstiem tiktu izmantoti šajās svinībās?
Karogs	Eiropas karogs simbolizē ES, bet plašākā mērogā — Eiropas identitāti un vienotību. Karogā mēs redzam 12 zelta zvaigžņu apli uz zila fona. Zvaigznes simbolizē Eiropas tautu vienotības, solidaritātes un harmonijas ideālus. Zvaigžņu skaits nav saistīts ar dalībvalstu skaitu, bet aplis ir vienotības simbols.	Katram karogam ir sava nozīme. Vai pamanījāt, ka vairums ES dalībvalstu karogu ir sarkanā krāsā? Vai zināt kāpēc? Un kāpēc ES karogs ir zils?	Pamēģiniet atrast līdzības ES dalībvalstu karogos un izskaidrot katra karoga līdzīgo elementu nozīmi.
Himna	ES simbolizējošā melodija ir fragments no Ludviga van Bēthovena Devītās simfonijas, kuru viņš sakomponēja 1823. gadā, iedzīvinot mūzikā Frīdriha fon Šillera 1785. gada dzejas šedevru <i>Oda priekam</i> . Šī himna visiem saprotamā mūzikas valodā vēsta par Eiropas ideāliem — brīvību, mieru un solidaritāti. Himna tiek atskaņota oficiālajās ceremonijās, kurās piedalās Eiropas Savienība, kā arī dažādos citos ar Eiropas tematiku saistītos pasākumos. Eiropas himna nav ES valstu nacionālo himnu aizstājēja, bet pauž šo valstu kopīgās vērtības.	Iesaistieties #Ode2Joy izaicinājumā! Tas aicina visus Eiropas un citu valstu pilsoņus gūt iedvesmu no Ludviga van Bēthovena komponētās <i>Odas priekam</i> — Eiropas himnas.	Jūs tiek aicināts izpildīt oriģinālo partitūru vai izveidot savu versiju, turklāt to paveicot kādā sev nozīmīgā vēsturiskā mantojuma vietā — nelielā draudzes kapelā, slavenā vēsturiskā teātrī, sava ciemata dārzā vai pilsētas muzejā. Pārrunājiet ar savu komandu, kur vēlaties izpildīt <i>Odu priekam</i> .
Pase	Eiropas pase pirmoreiz tika ieviesta 1985. gadā kā apliecinājums cilvēku pārvietošanās brīvībai visā ES un lai radītu Eiropas pilsonības sajūtu.		Apskatiet tuvāk savā valstī izdoto pasi un mēģiniet pārdomāt tās līdzību ar citu ES valstu studentu pasēm. Pafantazējiet par to, kur pase varētu jūs aizvest un ko jūs izzinātu, apmeklējot citu valsti.
Valūta	Eiro (€) pasaules finanšu tirgus aprītē ienāca 1999. gada 1. janvārī. Euro ir oficiālā valūta 19 no 28 ES dalībvalstīm. Šīs valstīs kopīgi tiek dēvētas par eirozonu.	Kaut arī euro monētas viena puse ir vienāda visām tā paša nomināla monētām, tās otrā pusē ir attēlots nacionālais simbols, kas uzsver cilvēku, kultūru un tradīciju daudzveidību visā kontinentā un demonstrē cilvēku un to valsts kopīgo kultūras mantojumu.	Ja dzīvojat valstī, kuras valūta ir euro, izvelciet no kabatas dažas monētas, vai arī palūdziet dažas monētas radniekiem, kuri ir bijuši valstīs, kurās tiek izmantots euro. Apskatiet monētas tuvāk un pastāstiet par redzēto.
Avoti	 <p> https://europa.eu/european-union/about-eu_lv https://historia-europa.ep.eu/lv https://www.europeana.eu/portal/lv http://www.youdiscover.eu http://www.europeanheritagedays.com/European-Heritage-Makers-Week http://www.europanostra.org/ode-joy-challenge https://www.europeana.eu/portal/lv/collections/world-war-i https://www.europeana.eu/portal/lv/collections/fashion https://www.europeana.eu/portal/lv/collections/migration </p>		

2. NODARBĪBA. Projektu priekšlikumi

Skolotāju vajadzībām ir izstrādāts projektu priekšlikumu komplekts, ko var izmantot 2. nodarbības laikā. Šie projekti ir ieteikumi aktīvam mācību grupu darbam un ir izstrādāti ar mērķi papildināt mācīšanās procesā šajā noslēguma nodarbībā par Eiropas kultūras mantojumu. Šajā rīkkopā skolēnu galvenā mācību aktivitāte ir izpēte un kultūras mantojuma projekta prezentēšana.

Skolēnu sadarbība, mācoties darba grupās, palīdz kopīgi iepazīt savu kultūras mantojumu, veicinot iekļaušanu un izpratni. Iespēju robežās projektos jāaplūko Eiropas kultūras mantojuma kopīgie elementi, lai veicinātu izpratni par savu Eiropas pilsoņa identitāti un sekmētu salīdzinošo izpēti.

Skolotāji tiek mudināti izmantot starpdisciplināru pieeju un sasaistīt ar darbu citos mācību priekšmetos, piemēram, mākslā, sportā, IKT, vēsturē, valodās un sociālajās zinātnēs.

Katrs projekts veicina:

- > izpētes tehniku kombinēšanu (mutiski un/vai pie galda);
- > darba prezentāciju (tiešajai auditorijai un/vai plašākai auditorijai digitāli);
- > dalību kādā kultūras aktivitātē.

Skolotājiem un skolēniem ir jāizvēlas, kuru projektu viņi vēlas īstenot 2. nodarbības ietvaros. Kad skolēni ir izvēlējušies vēlamu tematu vai tēmu, viņi var vienoties par to, kā prezentēt savu darbu. Skolotāju ceļvedī ir iekļauta papildinformācija par skolēnu darba kopīgošanu.

Rīkkopā ir iekļauta veidne skolas izdotam sertifikātam par dalību Eiropas kultūras mantojuma projektā.

UZDEVUMS

1 Tie esam mēs 2 Vietējie mākslinieki 3 Laika kapsulas 4 Tradīciju iedvesmoti 5 Pieminekļa akceptēšana 6 Svinības 7 Eiropas kultūras maršruti 8 Kopīgs mantojums	9 DiscoverEU: Jūsu Eiropas piedzīvojumu un mērķu saraksts 10 Industriālais mantojums 11 Dejosim! 12 Izbrauciens ar velosipēdiem pa mantojuma vietām 13 Neparastie maršruti 14 Pilsētu sadraudzība 15 Jaunieši un mantojums 16 Eiropas mantojuma zīme

2018
 EIROPAS KULTŪRAS
 MANTOJUMA
 GADS
 #EuropeForCulture

1 Projektu priekšlikumi

Tie esam mēs

Mūs ir veidojusi mūsu kultūra — mūsu ēdieni, paražas, valsts svētku dienas, runātā valoda un priekšmeti, ko izmantojam ikdienas dzīvē.

Mazās darba grupās skolēni izvēlas kultūras elementu vai darbības, kas, viņuprāt, attēlo kādu viņu kultūras mantojuma aspektu.

Katra grupa izpēta savu elementu, noskaidro tā izcelsmi un dažādās tradīcijas, kas saistās ar tā izmantošanu vai praktizēšanu.

Viņi arī izpēta, vai tas tiek izmantots/praktizēts kādā citā Eiropas valstī, un salīdzina kultūru līdzības.

Vide: iekštelpās vai ārpus tām

Materiāli: pildspalva un papīrs, datori (nav obligāti), atlants un citas noderīgas grāmatas

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

2 Projektu priekšlikumi

Vietējie mākslinieki

Skolēni mēģina atrast vietējos māksliniekus, kurus gadsimtu gaitā ir ietekmējušas Eiropas mākslas kustības.

Pēc tam klase skolas zālē izveido mazas lietišķās mākslas darbnīcas, kurās var piedalīties citas klases.

Katras darbnīcas “darbstaciju” apmeklējošie skolēni varēs iepazīt dažādas mākslas kustības, piemēram, impresionismu, renesansi, kubismu vai puantilismu.

Vide: iekštelpās

Materiāli: pildspalva un papīrs, datori ar piekļuvi internetam, grāmatas par Eiropas mākslu un modi (ja pieejamas), printeris (lai pēc nepieciešamības izveidotu mākslas darbu kopijas), skiču albumi, mākslas un amatniecības materiāli, krēsli un galdi darbstacijām

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

3 Projektu priekšlikumi

Laika kapsulas

Skolēni izvēlas 10 priekšmetus, kas attēlo viņu ikdienas dzīvi, vaļaspriekus, intereses un kultūru un kurus vēlētos ievietot reālā vai virtuālā laika kapsulā. Pēc tam viņi izpēta, kāda pirms 500 vai 1000 gadiem viņu dzīves vietā ir bijusi ikdienas dzīve viņu vecuma jauniešiem, un iztēlojas, ko viņi būtu ievietojuši savās laika kapsulās. Savu laika kapsulas projektu viņi var kopīgot ar kādu eTwinning skolu citā Eiropas valstī. eTwinning sadarbība mudinās projekta partnerus veidot kopīgas zināšanas par kultūru un uzsvērs kultūras mantojuma projekta Eiropas dimensiju.

Vide: iekštelpās

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam (virtuālajām laika kapsulām), pildspalvas (krāsainas vai melnas), zīmuļi (krāsu vai grafīta), papīrs, apavu kaste vai metāla cepumu kārbā, mākslas un amatniecības materiāli, skolēnu izvēlēti raksturīgie priekšmeti, printeris (ja nepieciešams priekšmetu piemēriem)

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

4 Projektu priekšlikumi

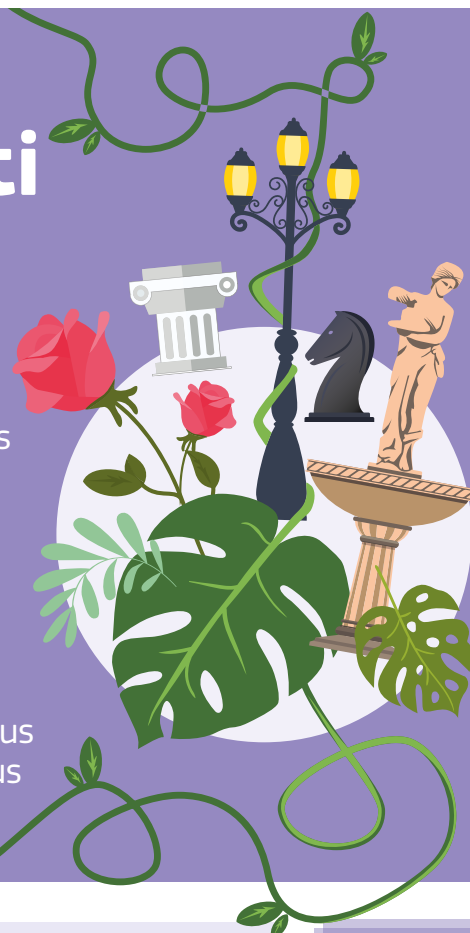
Tradīciju iedvesmoti

Skolēni palīdz organizēt iepazīšanās braucienu uz pilsētniecisku dabas teritoriju.

Tie var būt botāniskie dārzi, bioloģiskā saimniecība, kurā tiek izmantotas tradicionālās lauksaimniecības metodes, dabas parks vai mantojuma sarakstā iekļauta dzīvotne, ko pārvalda vietējie iedzīvotāji un mantojuma speciālisti.

Pirms ekskursijas skolēni izveido kontrolsarakstu ar informāciju par to, kas būtu jāievāc.

Turklāt apmeklējuma laikā viņi fotografē būvju mantojuma, amatniecības un prasmju, dabas mantojuma un tradīciju piemērus un tos izmanto, lai radītu šī apmeklējuma iedvesmotus, oriģinālus mākslas darbus.

Vide: ārpus telpām

Materiāli: kamera/mobilais tālrunis, piezīmju planšete, pildspalva un papīrs, mākslas un amatniecības materiāli (krāsas/krāsu zīmuļi/pasteļkrāsas, šķēres, līme u. c.)

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

5

Projektu priekšlikumi

Pieminekļa akceptēšana

Daudzu ievērojamu cilvēku dzīve tiek pieminēta ar statujām vai pieminekļiem, lai nākamajām paaudzēm pavēstītu par viņu darbu un sasniegumus. Vēsturiskus notikumus un vietas arī var atzīmēt ar pieminekļiem, dziesmām un stāstiem. Katra skolēnu grupa izvēlas vietējā mantojuma pieminekli (statuju, piemiņas plāksni, ēku, vietu, ielu, parku, dziesmu vai stāstu), ko iedzīvināt. Pēc visu materiālo pieminekļu apmeklēšanas grupas "kļūst par personu", kas ir saistīta ar konkrēto pieminekli, uzraksta sev scenāriju un ieraksta to tā, it kā persona būtu dzīva un klāstītu savu stāstu. Klase izveido tīmekļa vietni ar "pieminekļu karti" un katru ierakstu piesaista attiecīgajam piemineklim kā mantojumu nākamajām paaudzēm.

Vide: iekštelpās un ārpus tām

Materiāli: kamera/mobilais tālrunis, balss ierakstītājs (var būt tālrunis), pildspalva un papīrs, dators ar piekļuvi internetam un austiņas

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

6

Projektu priekšlikumi

Svinības

Festivāli, parādes un procesijas ir cilvēku kultūras svinēšanas un stiprināšanas veids. Eiropas valstis svin lielus notikumus, piemēram, Jauno gadu, Ziemassvētkus un Lieldienas. Bet kā ir ar unikāliem festivāliem un kultūras svētkiem katrā valstī?

Skolēni mazās grupās izpēta kādu īpašu kultūras festivālu dažādās Eiropas valstīs. Viņi izseko tā izcelsmi, izpēta tā kultūras mantojumu un noskaidro, kā to svin mūsdienās. Eiropas dienā klase var organizēt Eiropas gadatirgu, kurā katra darba grupa iekārto valsts stendu ar sava projekta atspoguļojumu un, iespējams, piedāvā nogaršot šīs valsts ēdienus.

Vide: iekštelpās

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam, pildspalvas, papīrs, karte, mākslas un amatniecības materiāli, grāmatas par Eiropas festivāliem un svētku dienām

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

7

Projektu priekšlikumi

Eiropas kultūras maršruti

Katra mazā grupa Eiropas Padomes tīmekļa vietnes kultūras maršrutu sadaļā izvēlas vienu no vairāk nekā 30 Eiropas kultūras maršrutiem. Viņu uzdevums ir izveidot prezentāciju jaunākai klasei par izvēlēto maršruta kultūras mantojuma nozīmi. Piemēram, tās var būt viduslaiku svētceļnieku takas, kas stiepjas pāri kontinentam, un grupas var izpētīt gan vietējo maršrutu, gan arī citus Eiropas maršrutus. Viņi var aprakstīt dažādus maršrutu kultūras mantojuma aspektus, iekļaujot būvju un dabas mantojumu, paražas, tradīcijas un pat ēdienus. Daudzi no tiem vēl populārāki ir kļuvuši mūsdienās. Kāpēc? Vai paražas ir mainījušās? Vai ir izveidotas jaunas tradīcijas? Pēc tam viņi izmanto informāciju kā sākumpunktu savai tīmekļa vietnei vai digitālajai prezentācijai, kurā viņiem ir jāsniedz vienkāršs skaidrojums par izvēlēto maršruta Eiropas vēsturi un kultūras mantojumu, kā arī tā kultūras un mākslas paražām, kultūras tūrismu un ilgtspējīgu kultūras attīstību. Projekta mērķis ir parādīt jaunākai auditorijai, kā dažādu Eiropas valstu un kultūru mantojums sniedz ieguldījumu kopīgā un dzīvā kultūras mantojumā.

Vide: iekštelpās un ārpus tām

Materiāli: kamera/mobilais tālrunis, grāmatas par svētceļnieku maršrutiem, datori ar piekļuvi internetam un printeri

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

8

Projektu priekšlikumi

Kopīgs mantojums

Baijē gobelēns, kura garums ir 70 metri, bet augstums — 0,5 metri, ir brīnišķīgs 11. gadsimta mākslas un amatniecības meistardarbs. Tā 50 ainas ar latīņu virsrakstiem, kas izšūtas uz lina ar krāsainiem pavedieniem, vēsta par Francijas normāņu iebrukumu Anglijā. Darbojoties nelielās grupiņās un izmantojot jebkurus materiālus pēc savas izvēles (krāsu un audeklus vai digitālo tinti un ekrānu), skolēni var pastāstīt par to, kā visā mūsdienu Ziemeļeiropā var atrast vikingu kultūru un mantojumu. Skolēni var arī analizēt Senās Romas impērijas kultūras ietekmi uz lielāko daļu Eiropas, izsekojot tās iespaidu uz mākslu, literatūru, arhitektūru, politiku, ceļu infrastruktūru, valodu un vēsturi.

Vide: iekštelpās

Materiāli: audekli un krāsas, dators ar piekļuvi internetam, grāmatas par normāņiem un vikingiem vai romiešiem, grāmatas par Baijē gobelēnu

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

9

Projektu priekšlikumi

DiscoverEU: Jūsu Eiropas piedzīvojumu un mērķu saraksts

Skolēni plāno DiscoverEU piedzīvojumu savai 18 gadu dzimšanas dienas vasarai. Grupās pa 3 vai 4 personām viņi plāno dažādus vilcienu maršrutus, izmantojot [DiscoverEU tīmekļa vietni](#). Viņi to var paveikt, izveidojot savu piecu kārotāko piedzīvojumu mērķu sarakstu. Ko viņi tur darīs? Ko viņi apskatīs? Kāpēc viņus saista šo vietu kultūras mantojums? Kādēļ šīs vietas ir izpelņījušās vietu viņu sarakstā? Katrs skolēns var mutiski prezentēt slaidrādi auditorijai (bez rakstiskām piezīmēm). Ir arī iespēja to prezentēt digitāli ceļveža formā un lūgt klasesbiedriem balsot par labākajiem maršrutiem.

Vide: iekštelpās

Materiāli: piekļuve datoriem ar internetu, projektors vai interaktīva baltā tāfele, ceļojumu grāmatas

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

10

Projektu priekšlikumi

Industriālais mantojums

Skolēni pēta kādu tradicionālo vietējo rūpniecības nozari no industriālā laikmeta (piemēram, malšanu, kalnrūpniecību, keramiku, aušanu, kuģu būves vai tērauda rūpnīcas) un iepazīst tās radīto mantojumu, darbarīkus un iekārtas.

Viņi to salīdzina ar tādu pašu rūpniecības nozari citās Eiropas valstīs. Kā rūpniecības nozare ietekmēja tajā strādājošo cilvēku kultūru?

Vai tā izveidoja arī ainavu un mainīja vidi?

Kāds ar to saistītais mantojums, tradīcijas, paražas un artefakti ir vērtīgi šobrīd un tiek ar lepnumu nodoti no paaudzes paaudzei?

Vide: iekštelpās (un ārpus tām, ja netālu ir attiecīgā laikmeta rūpnīcas u. tml.)

Materiāli: grāmatas par industriālo laikmetu/Eiropas rūpniecību, piekļuve datoriem ar internetu un kamera/tālrunis (ja ārpus telpām)

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

11 Projektu priekšlikumi

Dejosim!

Skolēni skolas zālē citiem skolēniem rīko mūzikas, deju un jautrības pēcpusdienu.

Viņi demonstrē tradicionālās tautas dejas un mudina iesaistīties jaunākus skolēnus, lai viņi tās iemācītos.

Pirms viesu aicināšanas uz kopīgu deju viņi izpilda arī citas Eiropas valsts tautas deju.

Vide: iekštelpās

Materiāli: kostīmi, atskaņošanas saraksts, mūzikas atskaņotājs (tālrunis/iPod/kompaktdisku atskaņotājs) un skaļruņi, datori ar interneta piekļuvi izpētei, varbūt arī dažas grāmatas par Eiropas tradicionālajām dejām

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

12 Projektu priekšlikumi

Izbrauciens ar velosipēdiem pa mantojuma vietām

Skolēni meklē vietējā mantojuma maršrutu patīkamam ģimenes izbraucienam ar velosipēdiem. Darba grupās viņi pēta vietējo vietu kultūras mantojumu un tradīcijas un maršrutu iezīmē kartē.

Katra grupa ieraksta īsu scenāriju par katru interesējošo vietu un to augšupielādē tīmekļa vietnē. Viņu kartes QR kods visus velosipēdistus atvedīs uz tīmekļa vietni, lai, braucot pa maršrutu, klausītos kultūras mantojuma apraides.

Klases savu mantojuma projektu kopīgo ar vietējo pašvaldību un kultūras mantojuma grupām, lai palīdzētu vienoties par datumu pirmajam izbraucienam ar velosipēdiem kultūras mantojuma vietām un publicē to kopā ar projekta darbu.

Vide: iekštelpās un ārpus tām

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam, grāmatas par vietējo mantojumu un tradīcijām, kartes, velosipēdi un ierakstīšanas ierīce (tālrunis/balss ierakstītājs)

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

13

Projektu priekšlikumi

Neparastie maršruti

Londonā, Parīzē un Romā ir pasaulslavenas vēstures, arhitektūras un kultūras bagātības.

Bet kā ar Eiropas apslēptajiem dārgumiem?

Skolēni iztēlojas, ka viņi jaunā ilgtspējīga tūrisma ceļvedī iekļauj desmit Eiropas “apslēptos brīnumus”.

Viņi veido ierakstu par katru no mazāk zināmajām skaistajām un vēsturiskajām vietām, ceļveža formātā izskaidrojot to kultūru, vietējās paražas un dzīvesveidu.

Vide: iekštelpās un ārpus tām

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam, pildspalva un papīrs, grāmatas par Eiropas kultūras mantojumu un ceļvežu piemēri

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

14

Projektu priekšlikumi

Pilsētu sadraudzība

Vai jūsu ciemam vai pilsētai ir sadraudzība ar kādu citā ES valstī?

Uzziniet par viņu kultūras, tradīciju un mantojuma dažādajiem aspektiem.

Kāds mantojums jums ir kopīgs?

Kādēļ gan sadraudzību neizveidot digitāli un neizmantot eTwinning tīmekļa vietni, lai atrastu partneru skolu sadarbībai kopīgā mantojuma projektā?

Vide: iekštelpās

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

15

Projektu priekšlikumi

Jaunieši un mantojums

ES ir dzimusi no vēlmes pēc miera un sadarbības pēc Otrā pasaules kara. Bet kā ir mūsdienās būt jaunam Eiropas pilsonim? Klasē pārrunāriet, ko skolēni domā par savu kā eiropieša dzīvi un brīvību, un izveidojiet sarakstu ar nosaukumu "Jauniešu priekšrocības Eiropā". Nelielās darba grupās skolēni izvēlas vienu izpētes elementu, piemēram: vienlīdzīgas tiesības, brīvība ceļot (un dzīvot, un strādāt) Eiropā, patērētāju tiesības (it īpaši tiešsaistē), patērētāju aizsardzība (skatiet etiķetes uz ēdiena, apģērba, sadzīves priekšmetiem, rotaļlietām un digitālajām ierīcēm), mobilā tālruņa bezmaksas viesabonēšana, datu un interneta drošības likumi, iekļaujot tādas politikas kā VDAR un "tiesības tikt aizmirstam"; Natura 2000 aizsargātās sugas un dzīvotnes, lai pasargātu mūsu vidi un bioloģisko daudzveidību, vai cita tēma no viņu pašu saraksta. Katra grupa savu darbu apkopo digitāli, un pēc citu darbu pārskatīšanas visa klase notur sanākumi pie apaļā galda vai forumu, lai pārrunātu: Kā Eiropa ir veidojusi jūs un jūsu nākotni?

Vide: iekštelpās

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam, grāmatas par ES, pildspalva un papīrs

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture

16

Projektu priekšlikumi

Eiropas mantojuma zīme

Šobrīd kārotā Eiropas kultūras mantojuma zīme ir piešķirta 38 Eiropas vietām, un tās iezīmē pagrieziena punktus mūsdienu Eiropas veidošanā.

No civilizācijas pirmsākumiem līdz Eiropai, kurā šobrīd dzīvojam, šīs vietas simbolizē un godina Eiropas ideālus, vērtības, vēsturi un integrāciju.

Katra grupa izpēta kādu no šīm vietām un interesantā formātā prezentē secinājumus auditorijai.

Vide: iekštelpās

Materiāli: datori ar piekļuvi internetam, grāmatas par Eiropas kultūras mantojumu, pildspalva un papīrs

2018
EIROPAS KULTŪRAS
MANTOJUMA
GADS
#EuropeForCulture